

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
 Néptanáknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
 Egyszeri szám ára 10 kr.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Gromon- és Zrinyi-utca sarkán.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

Igazságügyi politikánk.

Ama program, melyet Fabiny Teofil igazságügyminiszter az öt éves országgyűlés tartására megalkotott, többé-kevésbé megnyugtatta még az ellenzékét is azon föltevésben, hogy a program nem lesz írott malaszt.

Igaz ugyan, hogy igazságügyi misériánk nem annyira új törvények alkotását, mint a már meglévők erőlyes keresztülvitelét teszik inkább szükségessé, s e téren legnagyobb bajunk az, hogy nincsenek elegendő számban bírának, és az irodaszemélyzet sem képes a főlhalmazott anyagot földolgozni, — mégis a megnyugtató egy nemét képezi az ránk nézve, ha látjuk és halljuk, hogy évek hosszú során át stagnáló igazságügyünk egy kissé mozog, s van olyan igazságügyminiszterünk, a ki legalább akar valamit tenni.

Törvény helyett szívesebben vennék ugyan, ha beutazná az országot, s minden törvényszék s járásbírószék elhanyagolt ügykezelésébe belepillantana, sőt erőlyes intézkedéssel a gyomot ki is irtaná, — de mert a kifejtett munkaprogram oly fontos törvények megalkotását helyezi kilátásba, minőkre az igazságszolgáltatás már régés-régen várt, örömmel üdvözöljük a tettek terén ugy az igazságügyminisztert, mint államtitkárát.

Az „Ügyvédek Lapja” méltatja is ezen munkaprogramot, midőn az évi 43. számában „Az igazságügy programja” címmel vezércikket közöl, melyből idézzük a következőket:

A miről szinte már nem hitük, hogy létezhetik, az megszületett. Van végre igazságügyi politikánk.

Azt a tepsedést, mely igazságügyi adminisztrációkat az alkotmányos aera kezdetén észlelt rövid fellendülés után évek hosszú során át jellemezte, életteljes tevékenység váltotta fel. Az igazságügyminiszter, ki csak aránylag rövid idő óta vezet államkormányzatunkat, egyik legfontosabb ressortját s az államtitkár, ki alig néhány hónapja foglalta el hivatalát, programot adtak, mely az öntudatos és rendszeres tevékenységnek örvendtes bizonyítékát állítja elének.

Nem titkoljuk el, ép oly benső meglepéssel vetjük e kormánynyilatkozatot, a mily reményeink néztünk e férfiak alkotó erejének működésé elé.

Megirtuk akkor, midőn az igazságügyminiszter elfoglalta székét, jeleztük később, midőn az államtitkár kinevezetett, hogy e két férfiú azelőtti pályáján tanusított esendes, de sikeres tevékenységétől várjuk a ma-

gyar igazságügy adminisztrációjának azon korszakát, melyben az igazságügyminiszteriumban kormányoznak és nem pusztán uralkodnak.

Az adminisztratív ellenőrzés aza lett, a minék lennie kell, attól az órától kezdve, melyben Fabiny Teofil vette kezébe az igazságügyi kormányzatot. Pezsgő élet követte ezt nyomban a törvény-előkészítés terén s Teleszky Istvánnal méltó kiegészítést nyert az a szerény, szavakban nem hívalkodó, de tette kész erő, melynek áldásos eredménye elmaradni, ily komoly akarat mellett, sehol még el nem maradt.

Az igazságügyminiszterium megszünt pusztá irodai-igazgatóság lenni, mely nélkülözésen éli napról-napra nehéz életét, hogy újra kezdje minden reggel a bureau lélektelen munkáját, melyet estve gépiesen elhagyott. Nem lett a lármás hívalkodásnak színlényévé, hanem az alkotó munka vonul be oda, hogy zajtalanul készítse elő a magyar igazságügy modern fejlődésének a jövőt.

A telekkönyvi betétek szerkesztése a jövő év első napjaiban tényleg megindul s e nagy reform egyöntetű életbeléptetése az egész országra nézve tervszerűen biztosítja van.

Az öröklési jogról szóló törvény az életbeléptési törvényvel együtt a jelen országgyűlés második ülészakának végén érvénybe léphet, hogy a magánjogi törvénykönyv többi részei megalkotásának ösztönző előfeltétele legyen.

Örömmel üdvözöljük azon hírt, hogy a bünvádi eljárás annyi vajudáson keresztül tervezte valószínűleg élvezhetőbb alakban és a sok haszontalan, épen nem komoly sallangtól, melyvel az eredetileg a külső hatás színpadi fokozása kedvéért felruházottat, a mint hinni akarjuk, az eljárás garanciái komolyságának érdekében megtisztítva, teljesen elkészült s hogy a részletes indoklás is rövid idő múlva be lesz fejezve s a második ülészakban tárgyalás alá lesz már vehető.

Bírói szervezetünk tökéletlensége s annak pusztán mechanikus keretek megalkotására szorítókozó kezdetlegessége régóta várjuk azon törvényhozási intézkedéseket, melyek egy életteljes bírói közérület kifejlődését lesznek hivatva elősegíteni, aminek, fájdalom, hiányát régóta s folyton fokozódó mérvben tapasztaljuk. Szerencsés tapasztatnak tartjuk, a mely mutatja, hogy igazságügyi kormányunk a külső keretek megalkotásán kívül a sokkal fontosabb erkölcsi tényezők kifejldhetésének és hatásának szükségét is átérzi, hogy az új bírói szervezet

a megalkotandó bünvádi eljárással s a táblák decentralizációjával egyidejűleg szándékolják az életbe átvitelt. És ha örömmel s benső meglepéssel vesszük tudomásul azt a hírt, hogy a kormány a szóbeliség és közvetlenség elvein alapuló polgári perrendtartás javaslatának előkészítésére komolyan gondol, nagy vívmánynak tartanók föleg azt, ha az új bünvádi eljárásnak és bírói szervezetének életbeléptetésével egyidejűleg történhetnek meg, legalább a járásbíróóságok hatáskörébe tartozó polgári és kereskedelmi ügyekben a közvetlen szóbeliség behozatala.

De ha ez utóbbi terv a viszonyok erősebb hatalmánál fogva esetleg nem siserülne, bennünk meglepéssel tölt el maga azon koncepció, mely a szerves alkotás iránti érzéket oly pregnans módon feltüntet s az egymás kiegészítésére utalt organikus erő összhangozó működésének felkeltésében látja az elérendő ezénak biztosítékait. Ily koncepció mellett sikert várunk attól is, ha a bünvádi eljárás a bírói szervezettel egyidejűleg lép életbe, mert ez kellő organizatorius intézkedések mellett magában véve alkalmas arra, hogy társadalmunk jogérzete és az egész bírói karon átvonuló élő magistratualis öntudat egymással a nálunk oly sajnosan nélkülözött érintkezésbe s az ebből természetzerűleg kifejlődő kölcsönhatásba lépjenek: a minék előidézése a helyes bünvádi eljárás mindenütt a legalkalmasabb eszközök egyikének mutatkozott.

Érdeklünk várjuk az ügyvédi rendtartásnak előadói tervezetét s a bírói fegyelmű törvénynek újabb szabályozására vonatkozó munkálatot. Az előbbinek nyilvánosságra jutott elveiből hozzászólunk már akkor, midőn az kezdetleges alakjában föbb pontjaira nézve nyilvánosságra került s meglepédséinkre szolgál, hogy akkor nyilvánított megjegyzéseinkkel összhangban történt a kormány utasítása folytán az újabb átdolgozás.

Az igazságügyi politikát üdvözöljük a programban, melyet a kormány megalkotott. Mert a céljait tisztán látó jogászai és államférfiai magas öntudat az, mely e programban nyilatkozik.

A gondolat kínó a szavakból, melyekben e politika szemünk elé állítottat.

A függetlenségi 48-as párt szervezéséről.

Ezimen Pártos Béla földünk röpíratot becsőjtött ki, melyben a magyar függetlenségi és 48-as párt létjogát védelmi támadások ellen s kimutatni törekszik, hogy e párt programja fontosságra

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A száműzött.

Hazám, te árva, szent haza
 Isten legyen veled,
 Határidőből eltávozik
 Száműzött gyermekek;
 A perc, a melytől rettegtek
 Hamar elérkezék . . .
 Hazám, isten veled!

Szerettek ah! oly nagyon,
 Szegény . . . szegény hazam,
 Szent ügyeidért harcolék,
 Mint honfi, igazán;
 De ah! a szent ügy elveszett,
 S a zsarnok üldöz engemet,
 Leselkednek reám.

Oh mért nem ölt meg engem is,
 Mint honfi' társimat,
 Nem érezném továbbra is
 E szörnyű kínokat,
 De jaj! velem azt nem tévé,
 Elhűzött más népek közé,
 Mint árva hontalan.

Caesar! kegyetlen zsarnok úr
 Most még derült egéd,
 De nem soká' fog fényleni
 A nap fejed felett;
 A rab lerázta lánczait,
 És megbosszulja kínját;
 Akkor oh jaj neked!

Akkor majd én is elővök
 Azon a szent napon,
 Ha addig sírba nem temet
 E kínos fájdalom:
 Akkor, oh zsarnok, jaj neked
 Én is leszámolok veled,
 Kinom megbosszalom! . . .

Hazám, te árva szent haza,
 Isten legyen veled,
 Áltépte im határidőből eltávozik
 Száműzött gyermekek;
 De nem soká' jön az idő,
 S ő hozzád újra visszajő . . .
 Addig . . . Isten veled!

Lombay.

Az első család.

Magánjelent. Irt. Márton Pál.
 (Szín: émissan berendezett irodahelyiség.)

Margit! (nevetve bejő a baloldali ajtón).

Hahaha . . . Én szerelmes! . . . No az a csunya Béla bácsi, hogy erővel zavarba akart hozni, de nem tudott ám! . . . És aztán kibe lennek szerelmes, ha már erőnek erejével el akarják hitetni velem, hogy az vagyok? Talán abba a pöflészkedő, üres fejű Deszöbe? No hiszen az lenne még csak szép! . . . Vagy talán a Csapó Matyiba, a ki örökké ezilindert hord, mintha bizony az nagyobbá tenné az embert, az egyik szemére meg monoklitr rak föl, mintha azon az egyen lenne éppen rövidlátó? Vagy talán abba a tífjölös száju kis kadetba?

Hiszzen körülöttem kotnyeleskednek folytonosan, de hát hogy én csak egyiket is szeretném! . . . hahaha! . . . Aztán a Béla bácsi még hogy erősíti! Ó leolvassa az arczomról, látja a magavisletemből. Mind szép; de abból, hogy én ebéd közben annyit talál-

tam tölteni a poharába, hogy kifolyt az asztalterítőre, vagy hogy, mikor a savanyúvizet kérte, a borát földöntöttem — abból még semmit se tud meg; hiszen az éppen nem mutatja azt, hogy én szerelmes lennék.

És még azt meri állítani, hogy én el is pirultam, mikor ő ő azt mondta, hogy én szerelmes vagyok. Igaz ugy éreztem, mint ha a vér az arczomba tudott volna, a szívem ugy összeszorult; és mikor azt a savanyúvizet üveget kérte, zavarban is voltam; mintha még a szemem is kópriáztak volna, nem találtam meg az üveget, pedig a szemem előtt állott, ott a tányérom mellett. Én csak kapkodtam össze-vissza, addig-addig míg egyszerre csak földöntöm a Béla bácsi poharát, és ő hamiskodva sugta a filemben másodszer is: „hugim, most már bizonyos, hogy szerelmes vagy.” Oh, az a csunya!

No és aztán, ha szerelmes lennék? Hát olyan nagy bűn az, vagy talán éppen csak az én szívemnek nem szabad ebredni? Kinek mi köze az én szívbeli ügyeimhez?

Most már igazán haragszom magamra is, mért nem mondtam oda neki, — habár hazudtam volna — hogy igen, ugy van szerelmes vagyok, de a Béla bácsinak semmi köze hozzá! Hanem én bizonyosan elpirultam és ezt sejtve ott hagytam az asztalt. A mama meg a papa is mosolyogtak rajtam. Oh én ügyetlen! Ha ott maradtok, semmi gyanut nem keltek. Hiszen utóvégre is már jövő hó 2-án 16 éves leszek. Azt hiszem ebben a korban már férjhez is szoktak menni a lányok. Ott van csak például Mizi, alic mulott 16 éves és már menyecske; ott van a Ninuska mindössze 3 hónappal idősebb, mint én és már szintén jegyben jár.

Igen, de őket már tavaly is elvitték a bába, én még csak idén kezdem meg a nagylányom életet. Se színházba, se hangversenyre, se bába nem akart vinni a mama, pedig hogy kértem őt! Azt mondta mindig, ráérünk még. Hanem most már megígérte.

Milyen jó lesz majd, mennyit fogok táncolni! Igen, igen, ő vele is táncolok, az ő karjai átölelnek és én ő köblére borulva lejtök föl-le, ittasulva a szerelemtől, boldogan . . .

szépségre s horderőre néve valamennyi párt programja fölött áll.

Ismertetni e röpíratot általánosságban ezáltal dolog volna, mert a fönt emlíndottak elégségesek arra, hogy közzétételét indokolták tegyék.

Magát a röpíratot kell olvasnunk, ha az író ezéjával akarunk megismerkedni s a fölött akarunk egyéni véleményét alkotni: igaza van-e, s mennyiben?

Ez körül nem mondunk a mű fölött általános bírálatot, de izelőtől adjuk belőle a következő szemelvényeket.

A bevezető sorok után szerző egyenesen tárgya melyébe kapva, így kezdi meg polemikus elmélkedését:

Nagyon kezd kopni már politikai ellenteleink abbéli „bírhét” érvelése is, hogy szép a függetlenség programja, de — kivétel nélkül. Valahányszor ezt a kivételenségi indokot hallom, mindig a tehetetlen és gyáva férfi szánandó példája áll előttem. Mint ez váltig dicséri a röpírat, nagyon szeretné el is venni, de — általa tudott és érzett okoknál fogva azt tenni nem meri, éppen úgy áll a dolog az olyan magyar politikussal, ki folyton magasztalja a nemzeti függetlenség nagy eszméjét, szeretné is, ha önálló volna hazája, de nem általa úton-útfélen hirdeti azt a gyáva tant, hogy hát — non possumus! nem lehet, hibába! . . . Ha ez a hasoulat talán nem éppen mindenkinek tetszenék, mondok másét, még pedig egyenesen nemzeti történelmünk közelmúlt szakából. — Az 1849-iki magyar szabadságharc alkalmával történt, hogy néhány napi fegyverszünet közben a magyar csapatok az oroszokkal szemben állván valahol felső Magyarországon, egy magyar alízst nem nyelven s katonai nyersorséggel imáig szölte meg egy muszka alízst: „No ihr V—her, ihr Russen, wenn werdet denn ihr einmal eine Revolution anstiften?” (No ti muszka b—mok, hát mikor fogtok már ti forradalmat csinálni?), mire az orosz teljesen hozzá illő loyálitással azt felelte: „Bis die Kaiser schafft!” (majd ha a császár parancsolja); megvetéssel elfordulván tőle a magyar katonák, így szölt hozzá: „Ihr dummen Kerle! dann kommt ihr lange warten.” (Oktalanok! akkor ugyan soká várhattok.) Szakasztott mása ez együgyű muszka katoná gondolkodásmódja azon mai magyar embernek, ki szemforgatva beismeri a függetlenségi elvek helyességét és kétségbevonhatlan jogosságát — és mégis meglohaszthatatlan módon váltig a kivételenségi léha indokát kürtöli világgá. Ha ti azt várjátok, „hogy a császár parancsolja meg” a nemzeti függetlenség kivívását, az azt hiszik, hogy a hatalom emberei ezüst tálon fogják hozni nektek a magyar önállóságot, ha annyit sem okultatok a világtörténelemből, hogy a népek és nemzetek a szabadság és önállóság áldásait világszerte lépésről-lépésre hosszú fáradozások során váltig könytelenek kivívni, szóval, ha azt lesitek, hogy ama bizonyos „sült galamb” munka nélkül fog becépülni lomha szatokba: akkor persze, hogy kivétel nélkül marad — még pedig alighanem örökre — az a magyar függetlenségi program.

Attérve a függetlenségi és 48-as párt szervezésére, a többi között így szölt:

Legfőbb szervezeti hiány azonban pártunkban (a műveltebb közönségnek szánt pártjától hiány mellett) az: hogy nincs gondoskodva központi állandó közegről, melynek feladata volna folytonos folyva (nemcsak az általános választások idején) mindent elkövetni, hogy a párt programja az egyes kerületekben minél több hívekre, szavazókra tegyen szert.

S ezzel elérkeztem fejtegetéseim leglényegesebb pontjához, t. i. ahhoz, hol egy oly külön központi közeg megalkotását hozom ezennel indítványba, mely hivatala volna elnökelni a párt összes ügyeit első sorban, azaz magának a „függetlenségi 48-as országgyűlési körnek” megbízásából s ez által ráruházott hatalmával fogva vezetni, e mellett azonban feladatára lenne, a párt tervszerűleg átmondott folytonos propagandáját is működtetni s telthetesen eszközölni. Mint ugyanis fentebb említettem már, eddig ilyenféle testület nem létezett, hanem az ügyeket csak maga az egész központi vezényelte, s esküsz a választási agitáció idejére küldött ki u. n.

(Folágrík) Hah! . . . Istenem . . . mit is beszéltek . . . Nem, nem szeretem őt. Én Istenem, ha meghallotta volna valaki . . . Ugy látszik, már hallgatódzott senki sem. És ha hallgatódzott volna is valaki, azt mondanám nem igaz, nem szeretem, csak a nyelvem járt el, hogy megtéved néha az ember ajka! . . . Igen ám, ha elhinné valaki, hogy nem igaz. . .

No és hogyha nem, kimondandán egyenesen, hogy igen, úgysem tudja senki, hogy kibe. — Megaztán — a Réthy Károly — nem is utolsó fiatal ember. . . Az az erőtlen szép testalak, az a méltóságos magatartás, az a barna kis bajusz, és azok a villogó fekete szemek. . .

A multkor ott sétáltunk anyámmal a fasorban, estefelé járt az idő s a homályból egyszerre csak kibontakozott a Réthy Károly alakja. Már messziről leemelte kezét. — Olyan kedves volt . . . És aztán odajött hozzánk, Elkísért egész sétánkon és oly édesen eseegetett! . . . Aztán mikor odajött a Papi tant és a mamával beszédbe merültek, a Károly — úgy látszik felhasználva az alkalmat — szinte belé meledgett az udvarlásba. . . Én Istenem, milyen aranyos volt! . . . Mennyi szípet tudott beszélni! A ruháruháru tüzött rózsabimbó leesett véletlenül, Károly elémbe ugrik birtelen, fölkapja, de nem akarja többé visszaadni. Azt mondta, adjam neki, boldogok érzi magát, ha oly virágok van a birtokában, mely az én kezemben pihent; esküdzött, hogy a szive fölött hordja és megörzi soká, nagyon soká; évek múlva is megmutatja száradt szirmait. . .

Tudom, elpirultam akkor, de ő nem szölt erről, nem vette észre. Olyan ékölöni való volt az aranyos! . . . És mikor a Papi tant hazakísérték és én kezét esköltam neki, egyet sóhajt és a filembre sítja; mennyire irigyli annak a kezténynek a sorsát, a melyik a tant jobb kezén volt, mert azt az én „bűvös kis akajm” egész nyitlan megéskölték. A szegény szerelmem lett belém! És ah, én is . . . érzem néha, ha őt látom erre sétálni, érzem, úgy

végrehajto-bizottságot a dolgok intézése s minél több kerület megnyerése ezéjából. É lényeges hiba, illetőleg igen érhető hiány volt eddigi pártéletünkben, oly szervezeti hiány, melynek minden valószínűség szerint nagyrészt tulajdonítható az, hogy a nemzet szíveben gyökeret vett elvünk aránylag mégis oly elégtelen előmenetelt tettek eddig.

Tapasztalt tény az, hogy ha a sikerért való felelősség terhe nagyon számos egyénnél álló testület valamennyi tagja közt megoszlik, az eredmény csak legtrikább esetben sokat oly kiélegető lenni, mint akkor, ha e felelősség ugyanazon testület csak kevesebb tagját éri közvélelemből. É lényeges szempont vezérelt e külön központi közeg javaslata hozatalánál, valamint azon (leginkább a történelemből merített) fontos indok is, hogy politikai pártok, ki-vált döcögve haladót (stagnáló) viszonyok közt ezelt csak úgy értek, ha tervszerű és szakadatlan tevékenységgel munkálkodtak eszméik megvalósításán. Bátor, ezéllandós és folytonos tevékenység tehát az, mire pártunknak elkerülhetlen szüksége van, ha mégis mielőbb el akarja érni azt a nagy ezelt, hogy magyar hazánk „független és semmi egyébbe országnak alá nem vetett királyság” legyen.

Kormánypárti ellenteleink azon váddal illetnek szöltében bennünket, hogy választások közben a népet teljesítetlen ígéretek által félvezetvén, söt rotáni szöktük. É vad az egész függetlenségi párt ellen szorva merőben alaptalan s ha itt-ott néha akad is jelölés, ki az ígéretekre néve az elvi megengedhetőség korlátán túl lépett, ezért az egész pártot felelőssé tenni nem lehet. A mi pedig a nép rontásait magá valóldig illeti, nem kell nagy ékölési bátorságot hozzá, megdölemlen kimondani azt: hogy a népet választások közben első sorban és leginkább a mostani kormány maga, illetőleg ennek vidéki közegéi demoralizálják. Ha kibellázító lélkvászár és durva erőszakoskodások sok helyt járják, ha a népek értékre jut, hogy egyes kerületeket kormánypárti képviselők ito-ott egyenesen pénzben vásárolják, ha látja a nép a kormányközögek kinos lealázó vergődését s szánandó erőlködéseit választások közben, ha, mint ez idei esetet tudok, a főszölgabíró önmaga szögyelte már magát tovább is az ellenzéki érzelmi nagy közösg keresmetét bent a helységben bejágni, s az embereket éjjel közösgen kívüli esárdákba esalogatja, hogy itt ívogatva végezze velök a lélekfarkadós csomány munkáját — akkor ugy-e nem néhez megélténi, ki az igazi néprontó tulajdonképen. És ha az sem demoralizáló, hogy sok meggyében a főispán maga taluról-falura kocsiz korteskedni, számos házba be-bepáng szavazatot kunyorálni, képtelen ígéreteket tesz elvártaínak, az ellenfeleket pedig mindenféle módon megfélemlíteni igyekszik stb. stb. — akkor pedig is demoralizáló a világban. Egyikük azonban furesán járt ily alkalommal, megvilágító példa gyanánt emlíndom röviden miként. Az 1884-ki általános választások idejében egy nagy mezei főispánja politikai babérait azal kívánta szaporítani, hogy körülbelül szörszóra úgy tett, mint azt az imént leírtam. Töbök közt „ékes korteskedése” közben egy jómódú német közösgébe is eljutott, hol a közösg házánál peroralt a népek s a mennyi indok telt tőle, ajánlotta a kormánypárti jelöltet. Befelejzén „kötösbecsű” mondkáját az apostol-főispán, elbe áll egy német földműves s szöserint (ípsissimis verbis) ezeket mondkája neki:

„Jetzt dank' m'r a' sehen, Herr Obergspan, aber wir were halt doch den wählle, den wir wolle!” (Köszönjük szépen főispán ur, de mi már mégis csak azt fogjuk választani, kit mi akarunk.) A főispán „elmerengve” elsietett, jelöltje pedig a választásnál „alaposan” megbukott.

Elérkeztem volna fejtegetéseim utolsó pontjához t. i. a fővárosi (központi) pártjától körül teendők szözlötéséhez.

Az „Egyetértés” ezimű politikai lapban 1886. jan. 1-től december 31-ig megjelent összesen 532 vezér- és másodezzik; ezek közül nem-magyar (többnyire külföldi) tárgyról szölt: 238; volt továbbá 266 oly ezikk, mely magyarsorsági dologról szölt, de párt-szempont alá egyáltalán nem volt vehető, vagy ha lett volna is közölök sok, nem vettetett ilyen alá a lap által; végre volt 38,

vonz valami felé és oly rendkívülien érzem magam. Igen, igen, én . . .

Ah! nem, nem szabad szeretnem. Ki tudja, igazak voltak-e a Károly édesköli szavai, nem mondta-e ő már sok más lányunk is ugyanezt; hiszen Béla bácsi is azt mondta, hogy valóságos Don Juan szerepet játszik, csak bolondítja a lányokat. Engem ugyan el nem bolondít egy könnyen.

Igaz, szép fiatal ember, nem is vádolhatnám érte magam egy esőpelt sem, ha szeretném őt, de hát . . . Egy szóval, nem szeretem őt, de nem csak őt; senkit sem. Az lenne még csak valami, ha megtudná a mama, hogy én már szeretek valakit . . . Jaj, szinte látom, milyen arcot vágna rája, és hallom, hogy fenytitene meg, mért nem vigyázok, mért van oly lobbanékony szívem, ráerek én még arra, hiszen még csak 16 éves se vagyok egészen, aztán büntetésül nem bérelne páholyt, és nem vinne el a bálókba se.

De hát — édes Istenem — mit is rágódom ezen! Hogy a Bolondos Károly egy kissé zavarba hozott azokkal az ő úres phrázisáival, nem mond még semmit. És nem is tudom, mi van rája olyan szeretni való? Az a büszke, gögös magatartás, az a esipetnyi kis barna bajusz, meg az a sötét szem? Hiszen az mind olyan közönséges valami, hogy sötétközben minden harmadik lépés után találkozik az ember gögös, kis bajusú, barna szemű fiatal emberrel, a ki az ilyen magam fele — nem hazudom — szép lányoknak már jó távolról leemeli ezéllendét és nagy hetykén közöszön oda: „Kiszű Hárd.” Hát ez olyan különos valami?

En az ilyen szeleburdi embert szeretnem? Isten ments, még ha arányból volna, sem; nem, azért sem, nem szeretnem őt, még ha tényleg állva vallani is be, hogy ő imád engem, és össetelt kézzel könyörögne is hangzatos szavaival, hogy ne tegyem tönkre az életét — a mint azt tagnap olvastam egyik regényben — ne utasítsam vissza szerelmét, ne tipporjam lábbal a boldogságát. Nem, még akkor sem szeretnem őt. Sohasem! Nem szeretnem!

aaz harminczövelezen olyan ezikk, melyről vagy legott, vagy csak igen figyelmes olvasás mellett rá lehetett ismerni, hogy függetlenségi állásponot véd. Lám! lám! mily vékony, átlag „havonként háromszori” adagall akarják gyógyítani betegen sílóddó hazánkat az „Egyetértés” hómopátia orvosai — pedig van köztük nem egy teheleses, ki nagy és szép ügyünknek folytonos és jó szölgálatokat teltebe, ha mégis a lap maga mindinkább le nem tért volna fensösges programunk egyedül helyes, mert egyenes ösvényéről.

Most jelzett számszerű adatok a politikai dolgokban kevésbé otthonos ember előtt is világossá teszik, hogy szöban forgó lap nem tekinthető helyesen függetlenségi, különben a számarányoknak éppen megfordítva kellene jelentkezniök, t. i. a 228 külföldi tárgy ezikket értetlen hagyva, 266 ezikknek folyton pártunk állásponját kellett volna támogatnia s legfölebb 38 lehet vala egy év folyamán olyan, mely pártügyet nem érint. (Még helyesebb az arány így lett volna: mintegy csak 180 külföldi, 266 függetlenségi és 86 egyéb magyar közöredük, de pártügyet nem érint ezikk.)

Hogy nagyrátkán oly függetlenségi férfiak is írnak bele, vagy nyilatkoznak szöban levő lapban, kiknek politikai elvölösége és szölárdása már multjókánál fogva s egyékként is minden kétségen fölül áll, az egyszerűen onnan van épen, mert nem létezik politikai nagylap, mely elvölökről még csak annyit is szölna, mint az „Egyetértés” elvétele teszi, mi azonban mit sem változthat az azon tényen, hogy ezt az újságot pártunk közölyének tekinteni nem lehet.

Végére értem fejtegetéseimnek. Ha valamit írok, rendszeres eljárás s áttekintés indokából szokásom össegezni azt, mit az íratban emlíndtam, mi jelenben annál szükségesebb, mert ez szervezeti munka akar lenni.

A kivételenségi ellen állást foglalya, megjelöltem függetlenségi és 48-as pártunk szervezeti hibáit és hiányait, iparkodtam kimutatni a módoakat és eszközöket, melyekkel a pártfegyelen hiánya valamint a részölvenségi és elzárkózás által okozott bajokn segíteni lehet. Indítványba hoztam az „Intözé-Bizottság” életbehívását, megjelölve, hogy mely férfiakat kell ebbe választani, s hogy minö legyen e bizottságnak az egész közpönthöz való viszonya; előadtam azt is, hogy vezényleti, valamint tórfoglalási szempontból mik volnának föbb dolgai ezen általam javaslatba hozott testületnek, kiemelve különösen a közöposztály és földműves-osztály körüli teendöket. Fejtögettem a vidéki pártvezényelt ügyét, vidéki körökről és pártlapokról szölvá; rátertem a központi pártvezényelt és alkalmas jelölteket íránt való folytonos gondoskölásra. Kimutatva végre, hogy pártunknak az időszírint központi közölye valóldig nincs, megjelöltem a módot, miként kell ily nélkülözhetetlenül szükséges politikai közözet megalkotni. Ez díöhejba szoritott foglalyatja röpíratomnak.

Mídon a nyilvánosság elé becsótam művemét, csak azon óhajomat fejezem ki, hogy illetékes elvártaim azt annyi jóakarattal vegyék figyelmébe, amennyivel megírtam. Föggjék-e tenni mind, előre nem tudhatom.

Azt az egyet azonban tudom, hogy nem tekinthe se jobbra, se balra, hanem szökölt egyenes utamon járva, minden melléközél és tartozkölös nélkül mondtam el nézeteimet, mivel egyedüli akaratom az volt, használni az ígynek, melynek ha szerény körben is, immár 20 éven át szölgálatában állók. Ha az óhajom csak részben is teljesül, beérem vele.

SZINHÁZ.

Mikádó vagy Titípu városa.

Szombath, okt. 25.

Tant de bruit pour une o—perette!

De igazuk van. Nagyon jó! boldonságnak. Ha nem nagyobb igényekkel lépünk az ily hólozát elé, mert a Mikádó nem más mint az, hogy egy estén át sokat kacagjunk és egy pár szép dalt halljunk, akkor egészen megelégedve fogjuk ohagyni a színházat. Ennyit nevetni

De szent Isten, egészen megfeledekzem már arról, hogy benn vendég is van! De így kipírulva menjek be? Mit szölv majd a Béla Bácsi? Megint azzal áll elő, hogy: „hügam, te mégis szerelmes vagy ám!”

Igy (Leül az íróasztalhoz), kissé lenyugszik a fölhevülés, majd csak aztán megyek be. — De nini, a mai lapok . . . hogy elfeledkeztem rólok. Megy a „Hetí Híradó”-t mindíg át szöktam olvasni pontosan. (Fölveszi az újságot és olvas.) A Nánás Ninuska eljegyzése . . . Még csak most közlik?! „Gyilkosság”, „Közgyűlés”, „Bál”, ma semmi sem érdekel, tudta Isten, mi bajom van most. — Nézzük csak tovább. Hírdetések . . . Mi a vezérezik? . . . „Vasutat Keve városának!” (Gúnyosan.) No ez igazán érdekel . . . A tárcza . . . Nini vers is van . . . „Hozzá.” Hanem ezt már elolvastam!

Azzán! — uramfia — ki írta?! A Réthy Károly! Bizonyosan hozzám szölv, kihez is szölna máshoz?

(Magában olvas és közben föl-fölszölv.) Ah! ez a hang. . . Hogy szeret! . . . Milyen mély érzés . . . hogy fáj neki, mert szerelme nem viszonzottatik . . . Szegény Károly! . . . Mily igazi érzés ebben a kis versben? . . . Igen, igen, ő szeret . . .

De . . . ah! . . . Nini . . . „Éjjel sötét szemek” . . . „Barna firtök”. Hiszen — az én szemeim kékek, hajam szöke. — Ah, a vers ez utolsó szöve, mily törföfészként hatottak szívembe! Oh, hát mégsem, mégsem engem szeret! . . .

Pedig — ha nem egyenesen, de köztve legalább bevallotta, hogy szeret. Hát miért esküdzött, hogy a szíve fölött hordja a rózsákat, hát miért ábitozott úgy a esköm után? . . . Nem szeret! . . . Én istenem, hogy fáj ez a gondolat! Fáj, nagyon fáj, mert most már érzem és bevallottam, hogy nagyon nagyon szeretnem őt. (A szék járára borul.)

(A függöny legördül.)

talán még csak „Pry Pálon” és a „Kis szórakozotton” lehet. Nankipoonak már szelíthien ismert keringője és Katisha és Koko szép kottója, fülhémászó dallamok, a melyek a Mikádó közkedveltségét igazolják. Egy pár jó ötlet és kész az operette. Mein Liebechen was willst du noch mehr?

A reklám játékosny áldása itt is érezhető. Nem hiába vannak „Mikádó téliakabátok” és „Mikádó hajtlak”, „Mikádó erszények” és „Mikádó-tourneuroók”, de lehetett is bátran főemelni a helyárat, no de csak — „mérsekeltlen” és „a t. színügyi bizottság jóváhagyásával”. A színpal is kitétt magáért és kitétt mindenkit, a kinek csak valamit köze volt a darabhoz, a piktorokat, szabókat, még Makrárt a borbélyomat is, csak egyet nem a kinek pedig igazán érdeme van abban, ha sokan jönnek a színházba: a páratlan udvariasságú pénztárnokot, a derék Melcher-t ki kellett volna írni: „a színházi jegyeket pedig adja Melcher Rezső úr, a kinek a kedvéért már magában véve is érdemes jegyet venni, csak hogy az ő udvariasságával megismerkedjünk.”

Adták vala pedig igen jól a Mikádót. Mihálka hatást keltett azzal, hogy nem kereste. Kővi szépen énekelte dalait Némethy Gizellával, és ha szerepét jobban tudta volna, játéka ellen sem lehetne kifogás. E hibájában osztozott ma kivételkép Fehérváry is, a ki természetesen egyebekben jól játszott. Andrassy bravourájává telíti a „csicsere” dalt oly szépen adta elő.

A „három kis iskolás” lány (Némethy, Angyal és Láng) talán kevés színpadon található szebben és kedvesebben együtt mint minálunk.

Közönség pediglen annyi vala, mintha nem valami bolondos operettet, hanem valami komoly Learkirályt adtak volna . . . .

Falu roszsza.

Vasárnap, okt. 30.

A közönségnek „mérsekeltlen felemelt” érdeklődése mellett ment e régi jó darab, élén Andrassyval. Igen vele. Nem mintha Csige Gündör Sándora ellen lenne alapos kifogásunk — ha csak az nem, hogy nagyon gyakran hibázza magát úgy éneklél, mint prófánál, indokolatlanul — vagy tán Némethy Gizella, mint Finán Rózi, nem énekelte volna elég ügybuzgalommal az utolsó 20 év egész népdalreperioreját végig — hanem azért mégis Andrassy volt a darab élén. Igaz, hogy híres és ismert minták után indulhatott a bakter szerepének előadásában, — de láttunk mi már ismertebb és hálásabb, jobban kidolgozott szerepeket is elrontani. Azért örvendünk, hogy ily ügyes alakítást constátálhatunk. Már a masque nagyon sikerült volt. Minden apró fogás, a pipára gyújtás stb. efféléi természetiven volt az életből elvesse, hogy gondos tanulmányára enged visszakövetkezteni. Úgyes közere val az is, hogy ezen szerepél, mely oly esábitó a túlszára, megmaradt a bakter szerepének különben elég tágra szabott korlátai között.

Épen ellentéte Palotay a ki rendesen túloz, a mint ilyenféle szerepet kap, mint a mai „Kőnya kántor”. Úgyesen szokott a színpadon mozogni, azért óvjuk ezen hibájától. Az a túlságos rugdalozás és kapálózás, csak a legolcsóbb helyekre járó közönséges közönségél hat.

A szerelmes párt. Bátki Teresit és Feledi Lajost Dombayz és Dombay oly természetiven adták — mintha ezt is az életből lesték volna el.

Örvendünk, hogy egyszer nagyobb szerepen látjuk az idén is Lánglót, Boriskát szerepe egészen rátermett. Egyéniségének megfelel az ábrándozó, révedező leányka alakja. A merev magatartás, a szótárog vontató kiejtése helyélen volt, a mi talán más szerepnek kárára vált volna.

Molnár és gyermeke.

(Közl. nov. 1.)

C'est le ridicule qui tue. Ha egyszer beléúfott a kacagás úszka a közönség hangulatába, akkor menthetetlenül el van veszte az est komolysága. Ez özönvizelőti rémhístórián, mely tulajdonképen azért került színre, hogy a halottak estéjén mindenkit a kellő rivó hangulathoz ejtsen, a közönség roppant sokat kacagott. Ha ezt tudták volna azok, a kik azért maradtak el, mert féltek a sírától, bizonyára megtöltötték volna a színházat. Mikor az éjféli jelenetben az egyik „lélek”-nek nagyon is világias öltözdarabjai látszóttak ki a kísérteties lepel alól, akkor kitört a kacaj és többet el nem fojlhatóan fantartotta a darab végeig a közönség a derűtséget; ekkép biztosítván a darab sikerét.

Igaz, hogy tragédiát akartak adni — de mikor az volt tragikus, hogy mi comedióának vettük a darabot. Nem mentette meg a hangulatot már sem Rakoczey helyes Harpagon-akaja, sem Lánglónak ezen egészen testere szabott sentimentális szerepnek megfelelő játéka.

Du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas — és ezt a lépést megtette az a kísértet az ő barna vagy fekete inexpressiblejében.

Az előadott három előkép jól sikerült. Legjobban a harmadik. Kővi arca nagyon jól illett Krisztus-fejnek. A jelenetüz ügyes rendező kézzre vallott.

És most el kell ismernem, hogy elhamarkodott volt a Mikádóra mondott kritikám, mely szerint csak a Pry pálon és a Kis Szórakozotton lehet annyit nevetni. A Molnár és gyermeke szintén nem a legutolsó bohózat — kedvező körülmények között!

Dr. Pataj Sándor.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, másodszer.

MIKÁDÓ vagy Titipu városa.

Bohózatot japáni operette 2 felvonásban. Irta: W. S. Gilbert. Angolból fordította: Rákósy Jenő. Zenéjét szerette: Arthur Sullivan.

SZEMÉLYEK:

A japáni Mikádó	Mihálka
Nanki-Poo	Kővi
Koko lord	Andrassy
Poo-Bah lord	Fehérváry
Pisch-Tasch	Csige
Jun-Jum	Némethy Gizella
Pitti-Sing	Angyal Ilus
Peep-Bo	Láng Ilon
Katisha	Mátray Margit
Tsching-Tsching	Ráthori
Lop-Lop	Mezey
Vui-Vui	Falvi
Szép-Szép	Palotay
Kris-Itx	Juhász
Szindi	Szóláry Hermin
Kika	Fehérvári Mari
Panki	Benkő Ida
Siu-Qing	Báthori
Mili-Tiszi	Gáli Gizella
Jui-Tui	Béressy Mari

Kezlete 7 órakor.

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezés.** Szabadka Gyula, el helybeli tanító, lapunk kedves tollú munkatársát, a vallás és közoktatásügyi miniszter a kulpini áll. népiskola tanítójává nevezte ki.

* **Hymen.** Dr. Molnár Gyula, e lapok szerkesztője, zombori ügyvéd l. hó 20-án esküszik örök hűségét Kornis Aranka k. a.-nak Baján.

* **Áthelyezés.** A budapesti főügyész, Stark Kálmán bő-késégylái és Szárits Mór szabadka ügyészségi irnokokat, saját kérelmük folytán, kölcsönösen áthelyezte.

* **Az új ügyvédi rendtartás.** Mint értesülünk, az ügyvédi vizsgára vonatkozólag két lényeges újítást tartalmaz. Az egyik az, hogy ügyvédeknek a doktorátus elnyerésétől számítva három esztendő tartoznak joggyakorlaton tölteni, a másik szerint az ügyvédi vizsga két szóbeli s egy írásbeli vizsgából állana.

* **Miből lesz a 3 millió plusz?** A helybeli adófelügyelőszék alkalmazott díjnokok közt nagy elkeseredést keltett, hogy a múlt hó végen — a mint ez különben már többször is is megesejt, — keservesen megszolgált napidíjaikat a pénzügyi kormány felkelésénél folytán még utolagosan nem kapták ki. Az igazságügyi miniszter ezek leszállította az ő díjnokaikat napidíjaikat, a Tisza azonban sokkal praktikussabb finézának mutatkoz. Egy-szeriben nem fizeti ki a szegény dírnokainak amógy is irgalmatlan sóványa szabott bört. — Hol itt az igazság? — Hisz-szám különben, hogy a helybeli kir. adófelügyelő úr teljes helyesléssel óvta futni, hogy díjnokaikat visszatartott dírnomaik kintalványoztassanak, — annál is inkább, mert egyáltalán nem vagyunk hajlandók hitelt adni a dologról hirre kapott ama versió-nak, — mintha a miniszternek a díjnokok részére tényleg kintalványozta volna az esedékes napidíjaikat, s hogy csupán azért nem kaptak fizetést, mert a zombori kir. adófelügyelőszék egyéb adminisztratívális szakszolgálat emésztették volna fel a díjnokok részére előirányzott összeget. Mert, ha ez csakugyan így volna, — akkor valójában egyéb comment nélkül is érthetővé válnék pénzügyi igazgatásunknak páratlanul szerény sikere. — Hiszen akkor még megérnék, hogy nemcsak a kereskedelmi miniszterium, hanem a zombori adófelügyelőszék is pótlóit kérné?!

* **Halottak napját** nagy kegyelettel ülte meg idén is a róm. kath. közönség. A Rókus-temető sírhalmán Mindszentek estéjén a gyertyák, fáklyák és apró mécsék ezrei csillogtak és nagy közönség töltött ki, hogy áldozson elhunyt kedveseik emlékének, de sokan — más vallás felekezeteinek közül is többen — már csak kíváncsiságból jelentek meg, hogy lássák a pazar értéket képviselő koszorúkat s a sírok költséges feldíszítését, melynek árát, ha a szegények sorsának javítására fordítanák, bizonyára, elhunyt övéik emléke iránt egyszer nagyobb kegyeletet tanúsítottak volna. Elég az elhunyt sírjára egy egyszerű koszoru és egy szomorúan pislogó kis mécs. Jobban visszatérőzri az igazi gyászt az egyszerűség, mint a pompa. De hát a mai civilizált világ már a kegyeletben is a luxust keresi.

* **Schmittnek** Trefornál történt kihallgatásáról az „Egyetértés” a következőket írja: „Többször megemlékezünk Schmitt Rezső, törvényszéki irnok sikereiről, melyet a berlini filozófiai társaság egy pályázatán aratott. Azok közt, kiknek figyelmét e siker megragadta, nem utolsó volt Weisz Bernáth Ferenc, az iskolai taktarekpenzárak lelkes előmozdítója. Adott fíradozott az érdemes térfi köznevelésének döntő körében, míg végre Trefort miniszter és Berzevicz államtitkár elhatározták, hogy a zombori telekényi hivatal irnokát felelőtléül Budapestre, Megtörtént. A múlt héten a képviselőházi miniszteri szobájában fogadta Trefort a Weisz Bernáth Ferenc négyévesével jelentkező szerény irnokot s azon melegebben bemutatott ott levő kollégáinak, Fabinyi igazságügyminiszternek, a ki ezermester létere is nagyot nezett, hogy neki még filozofus alárendeltje is van. Stietett is megjegyezni, hogy noha hivatalnokainak nagy szálszüksége van a filozófiára, ő csak a jogtudókat mozdíthatja elő. A fogadás mindamellett szeretettel volt s mint értesülünk, a két miniszter elhatározta, hogy együtösen pártját fogják Schmitt Jenőnek s lehetővé teszik, hogy hivatalához illebb foglalkozóskort találjon. A pártfogás eddig abban nyilvánult, hogy Schmittet az egyetem filozófia fakultásába rendkívül hallgatónak beíraták s kiliátást nyújtottak neki arra, hogy irnokai hivatalát existenzjeiára veszélyeztetése nélkül elhagyhatja. A többit meghozza a jövő s mint reméljük Schmitt munkássága.

* **Ó-Szívacsról** írják lapunknak: Dr. Fischer Mihály tegnapi (m. hó 29-én) tartotta hituonoklását templomunkban, hol az előjáróság által fényesen fogadták; Beck tinnó magyar üdvöz-lésre, magyarul fordítva. Az egész helység honorációja jelen volt. Mindenki el volt ragadtva kitinno szónoklataitól.

* **Halottak napján** a róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen az Agnus Dei (magyarországi) Stradellától Szabáey Anna Kisasszony, Requiem l. X. P.-től és a Libe-rát Nemesovics A.-tól Jauch Ferenc tanító énektanítványainak kara énekelte, Pataj Eleonóra kisasszony orgona kísérete mellett.

* **Iparos-dalgyűlet** van alakulóban. Október 31-én tartották a kezdeményező alakuló gyűléseket a „Pest város” vendég-lőben. Jó erők állának rendelkezésükre.

* **Áthelyezés.** Goron János m. kir. adóhivatali számtárszt hasonló minőségben Aradra helyeztették át. Helyébe Moldován Gyula van kinevezve.

* **Eljegyzés.** Sugár Béla szabadka lakos jó nevű kereskedő eljegyzte városunk ismert szépségét, Bruck Elvira kisasszonyt, Bruck Antal helybeli fellekeskedő kedves leányát.

* **Hymen.** Pelikán Lípót, megyei árvaszéki iroda gyakor-nok jegyben jár Górcsók Veroná derék polgárúrunknak kedves és erőnyelven gazdag leányával, Mariska k. a.-nyval. Tartós boldogságot kívánunk a szép frigyhez!

* **Hétfőn** sikerült és jól látogatott hangversenye volt a színházi zenekarnak a Csilanociban.

* **A gymnasium** elhunyt igazgatójának sírjára az inté-zet ifjúsága nagy díszes koszorút helyezett el e fölirattal: Kegye-lete jelöl a gymnasium ifjúsága.

* **Előléptetés.** Baráth Kálmán, a helyben állomásozó hon-véd zászlóalj hadnagyja, főhadnaggyá léptetett elő.

* **Nov. hó 1-ével** Koch és Weiss (Weiss Albert volt hely-beli ügynek) Szegeden gyarmatúrái ügynökséget és bizományi üz-letet nyitottak.

* **Ügyilkos huszár.** Mohácsos Nagy Elek pacséri il-letézőégi közluzár, pénteken reggel 8—9 óra közt a laktanynyal agyonlötölte magát. Ügyilkosainak okánul mondják, hogy embertel-lenül bántak vele.

* **Az 1888-ik évi pécsi általános mű-, ipar-, termény-és állatkiállítás.** (Kivonat a rendezési szabályzatból.) I. Az 1888-ik évi pécsi általános ipar-, termény- és állatkiállítás Pécs sz. kir. város és Baranyamegye törvényhatóságának páfogása alatt Pécséset a városi tornaterén, az azon levő középületekben (a gyermekekerti helyiségekben, a szinkörben), és a még építendő kiállítási csarnokokban tartatik meg. — (Égészben 12,600 m² méter nagyságu terület beosztással rendelkezésre.) 2. A kiállítás 1888. évi augusztus hó 12-től számítottó 4 héten át, vagyis 1888. szept. hó 9-ig tart. — Az egyes időszak kiállítások külön szabályzatok által határozottak meg. 3. Kiállítók: a) Baranyamegyéből minden mezőgazdasági, lóországi, erdőszeti, bányászati és egyéb őstermelési termény, valamint állatok. b) Külföldről az a) pont alatt felsorolt termények csak annyiban, a mennyiben Magyarország csak igen gyéren vagy épen nem fordulnak elő. c) Kézmű- és gyáripar-cikkok Baranya-Somogy-és Tolnamegyék, vagyis a pécsi kereskedelmi és iparkamara egész területéről. d) Magyarország megyéiből olyan iparezkek, melyek az 1881. évi XLIV. t. cz. alapján általm kedvezményesen részlelő gyárakban állítottak elő. e) A királyházi toll levő megyékbeli fonó-, szövés-és bőripar-cikkok. f) Háziipar-cikkok Magyarország minden vidékéről. g) Új találmány iparezkek, új szerkezetű ipari munkagépek és szer-zésimok Magyarország minden vidékéről és a külföldről is. h) Mű-vészeti és régészeti tárgyak Magyarország egész területéről. i) Pécs-Baranya tanügyi állapotát felülfeltető tárgyak. A kiállításra vonatkozó levezetés a pécsi kiállítás végrehajtó bizottságához-utendődik. 6. A kiállítási bejelentések a végrehajtó bizottság-hoz utendődik és pedig 1887. évi december hó 15-ig. 8. A kellő időben bejelentett és elfogadott tárgyak legkésőbb 1888. évi július hó 20-ig bérmentve köldendő be a kiállítási végrehajtó bizottság-hoz. 9. A kiállított tárgy fejében fizetnek: a) kiállításra rendelt termekben, csarnokokban és szobákban: I. a) a középben levő térség minden 1 m² métere után 4 frt. b) fal mellett egy folyó méterét 1 1/2 m. magasságig 2 frt. c) ugyaznan 1 1/2 mé-t-nél magasabb, a 2 fíton fölél még 1 frt. II. Polyooskon 1 folyó méter után: a) 1 1/2 méter magasságig 1 frt. b) emél magasabb, még 50 kr. III. A fölfeltett épületekben 1 m² méter 2 frt. IV. A szabad téren 1 m² méter 1 frt. V. A kiállított által fölfelöltó külön pavillonok által elfoglalt tér minden 1 m² m. után 2 frt. 19. A kiállított tárgyak csoportok szerint szakfériakból alakítandó bírdó bizottságok által bírártanak meg és a jeles készítmények kiállítói kintentetésben (érnek, okmányok) részlelőnek. A kintentetés természeté és száma a kiállítási nagybizottság által állapítatik meg.

* **Csődnnyitás** Löwinger Miksa öfuttaki kereskedő ellen a esodmegnyitattott. Csődhitőz Dr. Geleón Albert törvényszéki bíró, tömegrogdók Zombory László ügyvéd. Bejelentési határidő 1887. decz. 3.

* **Szabadka város** alügyészévé Landauer Adolf választott meg.

* **Eljegyzés.** Rómits Pál szabadka kir. járásbírósi irnok eljegyzte Perties Simon földirtókos leányát. Marczollát.

* **Az 1887. évben** engedély mellett termelt dohányt megyénkben Palánkán váltják be nov. hó 21-én.

* **Megyének dohánytermelése** 1887-ben nem valami szép sikerrel tántot fel. A nyár folyamán urakodott nagy hóval szárazság a fejlődést hátráltatta s emél fogva a dohánylevelek is az első törsere apróbbak maradtak; a második törsz már valamely kedvezőbb volt, a mennyiben több esőzés folytán a dohány szépen kifejlett s jobban fizetett. Aránylag azonban ez évben a termés esékélyebb mint a múlt évben volt. A legjobb dohány-termelő vidéken Palánkán, Futtakon és Csében alig emelkedik a termés mennyisége 7—8 métermásra kat. holdankint 14—18 forint átlagának mellett.

* **A „Vandászúrt”** szállóában Zomborban ezen üzlet bírálja két nódonat új tekezszalt állítottat fel; a kik ezen szép játékban szórakoztat keresnek ugyanott megtalálhatták.

* **Hymen.** Mnzisk Antal, könyvnyomdatulajdonos, lapunk egykori kiadója a napokban tartotta eljegyzését özv. Szabáey szül. Bogovits Anna úrnóvel Zomborban.

* **A szelenczei** Mattas féle ovodának a város 12 köbmé-ter fit ajándékozott a téli fűtésre. Romor szab. kir. város sokat fűző kulturális ügyekre, de úgylátszik, e eséklyé áldozat a szelenczei ovoda ügye iránt különben helyén volt, mert ezen kitinó bíró régi intézet semmi féle alappal, semmi féle támogatással nem bír, egyedül özv. Mattasné fíradozása és buzgalma tartja át fűn. Vajha minél nagyobb pártolásban részlesznie ezen ovoda!

* **Katonai hírek.** A es. kir. 23-ik gyalogrezdben előléptettek: Alezredess: Góttinár Károly úrnagy az 53-ik számú gyalogrezdéről a 23-ik sz. gyalogrezdrehez. Ormagyák: Waltschek József l. oszt. százados, az ezredben. 2. oszt. százados: Wendling Antal és Mészé László főhadnagy, mindketten az ezredben, Colombini Károly főhadnagy pedig az ezredtel a 19. számú gy. ezredhez. Főhadnaggy: Melion Gyula és Jügovics Vince, mindketlen az ezredben. Hadnaggy: Mótusz de Alsó Rasztóha János és Gróger Ferenc tisztihelyettesek, mindketten az ezredben.

